

φτέρνα

φτέρνα, η, ουσ. [<μσν. φτέρνα <αρχ. πτέρνα], το πίσω μέρος του πέλματος του ανθρώπινου ποδιού και, κατ' επέκταση, το πίσω μέρος του παπουτσιού ή της κάλτσας: «φορώ στενά παπούτσια και με χτυπούν στις φτέρνες || χάλασε η φτέρνα του παπουτσιού μου || η κάλτσα μου τρύπησε στη φτέρνα».

- *αχίλλειος φτέρνα (πτέρνα)*, το αδύνατο σημείο κάποιου, το σημείο στο οποίο είναι κανείς ευάλωτος: «έχω βρει την αχίλλειο φτέρνα του και τον κάνω ό,τι θέλω». Αναφορά στο ευαίσθητο σημείο του ομηρικού ήρωα Αχιλλέα.

- *οι φτέρνες του χτυπούν στ' αφτιά του ή οι φτέρνες του χτυπούν στην πλάτη του ή οι φτέρνες του χτυπούν στις πλάτες του ή οι φτέρνες του χτυπούν στο κεφάλι του ή οι φτέρνες του χτυπούν στους ώμους του*, τρέχει ταχύτατα: «δεν μπορεί κανείς να τον παραβγεί στο τρέξιμο, γιατί, σαν αρχίσει να τρέχει, οι φτέρνες του χτυπούν στ' αφτιά του». Συνήθως όμως η φρ. αναφέρεται σε κυνηγημένο άνθρωπο που τρέχει ταχύτατα, για να μην τον πιάσουν οι διώκτες του: «μόλις τον πήραν στο κυνήγι οι αστυνομικοί, πάτησε τέτοιο τρέξιμο, που οι φτέρνες του χτυπούσαν στους ώμους του».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας